

A vállalkozás alapjai

Sziasztok!

Biztos sokan közületek már eljátszottatok a gondolattal, hogy a felsőoktatási tanulmányaitok sikeres befejezése után saját vállalkozásba fogjatok, és hogy megvalósítsátok álmaitokat. Egy sikeres, saját vállalkozás felépítése talán az önmegvalósítás és a pénzkereset „legszebb” formája, ahol TE vagy a tulajdonos és a főnök egy személyben!

Egy vállalkozás beindítása, felfuttatása, és nem utolsósorban jövedelmezővé tétele azonban nagyfokú elhatározottságot, kitartást és felelősségtudatot igényel. Az alábbiakban egy vállalkozás megindításával kapcsolatos legszükségesebb tudnivalókról szeretnék egy rövid ismertetést adni.

I. A vállalkozásokról általánosságban

Mi is az a vállalkozás?

A **vállalkozás** közvetlen gazdasági tevékenység végzésére, illetve anyagi haszonszerzés céljára a vállalkozó által létrehozott szervezet.

Az induló és a meglévő vállalkozásnak is rendelkeznie kell a tevékenység folytatásához szükséges eszközökkel (tőkével), valamint emberi munkaerővel.

A vállalkozás indítása előtti első döntések meghatározóak lehetnek a későbbiekben:

- vállalkozás formája (Bt., NyRt., Zrt., Kft. stb.);
- a székhely, telephely holléte;
- egyéni vagy társas lesz a vállalkozás;
- milyen eszközökre és anyagi háttérre van szüksége a tulajdonos(ok)nak.
- feladatok, tevékenységi körök

Milyen jogi formái vannak a vállalkozásoknak?

A vállalkozások választható jogi formáit törvényes előírások szabályozzák. A jogi előírások az egyes szervezeti formák között főképpen a tulajdonlás mikéntje szerint tesznek különbséget.

A gazdasági társaságok anyagi felelősségvállalás szempontjából két nagy csoportra bonthatók meg: a társaságban résztvevők teljes vagyonukkal felelnek az üzleti tevékenységük során (*közkereseti társaságok, betéti társaságok*), illetve azok a társasági formák, amelyek csak a bevitt tőke erejéig kötelesek anyagi felelősséget vállalni (*korlátolt*

felelősségű társaságok, részvénytársaságok). Elterjedt vállalkozási forma az *egyéni vállalkozás* is, amelyet a természetes személy saját nevében és kockázatára folytat.

A leggyakoribb vállalkozási formák és nevük rövidítése:

- közkereseti társaságok (Kkt.)
- betéti társaságok (Bt.)
- korlátolt felelősségű társaságok (Kft.)
- részvénytársaságok (NyRt., Zrt.)

Különböző ipari, illetve piacágakban előfordulhatnak még egyéb vállalkozási formák is:

- egyesülés;
- közös vállalat;
- állami, önkormányzati vállalatok (MÁV, Magyar Posta);
- franchise hálózatok (Mc'Donalds, Burger King);
- nonprofit szervezetek.

Jogi szempontból fontosak egy vállalkozás életében a szabványok. Betartásuk például környezetvédelmi vagy munkavédelmi területeken kötelező lehet, ha azt jogszabály írja elő. A magyar szabványok (MSZ) mellett érvényben vannak még nemzetközi (ISO), valamint európai (CEN) szabványok is. A kötelezően alkalmazandó szabványokat jelölésük is mutatja.

A vállalkozás indításával, működésével kapcsolatban milyen pénzügyi szabályok az irányadók?

A vállalat tervszerű működésének biztosítása érdekében folyamatos gazdaságossági számításokra van szükség. Az egységnyi eredmény eléréséhez szükséges ráfordítás határozza meg a hatékonyságot. Minden termelést érintő változtatásnál újra el kell végezni a gazdaságossági vizsgálatokat, valamint előzetes és utólagos számításokat is végeznünk kell. Az előzetes számításokra a tervezés miatt van szükség, az utólagosakra pedig a ténymegállapítás végett.

A gazdaságosság egyenes és fordított mutatószámmal is megadható. Az eredményesség akkor nő, ha egységnyi idő alatt több terméket állítunk elő, csökkentjük a munkaráfordítást, a fajlagos anyag- és energiafelhasználást. A gazdaságossági vizsgálatokat különböző módszerekkel és területeken végezzük. Szükséges vizsgálni a munkatermelékenységet, a megtakarítást, a megtérülési időt, az átfutási időt, a befektetett eszközök forgásidejét. A termelésben kifejtett emberi munka hatékonysága a munkatermelékenység. Az alapanyag-kiválasztástól a termék elkészültéig tart az átfutási idő. Az az időtartam, amely alatt a befektetett eszközök értéke megtérül a forgásidő.

A vállalkozás alapításának milyen gazdasági feltételei vannak?

A vállalkozás elindítása és működése eleve feltételezi a vállalkozáshoz szükséges pénzeszközök meglétét. Az egyéni vállalkozók és gazdaság társaságok kötelesek pénzeszközeiket, a készpénzben teljesíthető fizetések céljára szolgáló pénzeszközök kivételével, bankszámlán tartani, pénzforgalmukat bankszámlán lebonyolítani és ennek érdekében bankszámlaszerződést kötni. Kellő mennyiségű pénzeszköz hiányában a vállalkozás indításához hitel felvételére is szükség lehet. A bankok a nyújtott hitelekkel a

vállalkozások működését segítik elő. A hitelfinanszírozás esetében a vállalkozás időleges vagy tartósabb pénzsükségletének fedezésére hitelt vesz igénybe, amelyet meghatározott időpontban (vagy időpontig) vissza kell fizetnie. A hitelezett összeg használatáért a hitelszerződésben előírt kamatot kell fizetni. Az általános hitelek mellett a kisvállalkozókat speciális hitelkonstrukciók segítik.

II. Egyéni vállalkozás

Ki jogosult egyéni vállalkozás alapítására?

2010. január elsejétől – az EU-s jogharmonizációnk kapcsán – az alábbi személyek jogosultak egyéni vállalkozói státuszra.

Egyéni vállalkozó lehet akár magyar, akár más EU-s vagy EGT-s(*) állampolgár, illetve szabad mozgás és tartózkodás jogával, továbbá tartózkodási engedéllyel rendelkező személyek.

(* EGT: Európai Gazdasági Térség. Az EGT államok körébe tartozik az Európai Unió valamennyi tagállama, továbbá az Izlandi Köztársaság, a Liechtensteini Nagyhercegség és a Norvég Királyság.)

Azonban **nem lehet egyéni vállalkozó:**

- korlátozottan cselekvőképes vagy cselekvőképtelen személy,
- büntetett előéletű és elítélt személy, valamint
- aki egyéni cég tagja vagy gazdasági társaság korlátlanul felelős tagja.

Nem tartozik kötelezően az új rendszer alá a mezőgazdasági őstermelő, a magán-állatorvos, az ügyvéd, egyéni szabadalmi ügyvivő, a közjegyző, az önálló bírósági végrehajtó tevékenysége.

Fontos, hogy a regisztráció **díj- és illetékmentes**. Az egyéni vállalkozói tevékenység megkezdésének feltétele mindössze a bejelentés, amely kezdeményezhető elektronikus úton (az ügyfélkapun keresztül), vagy személyesen. Személyes kezdeményezés esetén az okmányirodák az ügyfélkapus hozzáféréssel nem rendelkező ügyfelek számára ingyenesen létrehozzák azt.

A bejelentés egy **elektronikus űrlapon** keresztül történik, amely tartalmazza:

- a) a bejelentő családi és utónevét, születési családi és utónevét, anyja családi és utónevét, születési helyét és idejét, lakcímét, értesítési címét, állampolgárságát,
- b) nyilatkozatot arról, hogy nem állnak fenn kizáró okok,
- c) a főtevékenységet, és a folytatni kívánt egyéb tevékenységet (tevékenységeket) a gazdasági tevékenységek statisztikai osztályozását,

- d) a székhely, valamint szükség szerint a telephely (telephelyek) és a fióktelep (fióktelepek) címét, illetve
- e) az adózás rendjéről szóló törvényben meghatározott további adatokat és nyilatkozatokat, amelyek az állami adóhatósághoz való bejelentkezési kötelezettség teljesítéséhez szükségesek.

Amennyiben a bejelentést hiba nélkül történik meg, akkor a Hatóság (KEKKH) haladéktalanul és automatikusan – elektronikus úton – továbbítja az adatokat az illetékes hatósághoz, illetve beszerzi az egyéni vállalkozó adószámát és statisztikai számjelét.

2010. január 1-jével megszűnt a kötelező vállalkozói igazolvány. Fontos, hogy nem az igazolvány szűnik meg, mindössze kiváltása nem kötelező. Az igazolvány kiváltását az egyéni vállalkozó bármikor kérheti, de díjfizetés fejében. Az igazolvánnyal a kiállításának napján fennálló, az egyéni vállalkozók nyilvántartásában szereplő adatokat tudja igazolni.

Az egyéni vállalkozókat EV szám azonosítja, ezt kell a kiállított számlákon szerepeltetni.

Az egyéni vállalkozó gazdasági tevékenysége során az “egyéni vállalkozó” megjelölést (vagy annak e.v. rövidítését) és nyilvántartási számát neve (aláírása) mellett minden esetben köteles feltüntetni.

Amennyiben valamely gazdasági tevékenység gyakorlását jogszabály hatósági engedélyhez köti, az egyéni vállalkozó e tevékenységét csak az engedély birtokában kezdheti meg, illetve végezheti. Képesítéshez kötött tevékenységet az egyéni vállalkozó csak akkor folytathat, ha a jogszabályokban meghatározott képesítési követelményeknek megfelel. Az egyéni vállalkozó több tevékenységet folytathat, tevékenységét több telephelyen, fióktelepen végezheti, gazdálkodását és adózási feltételeit továbbra is az Szja törvény előírásai határozzák meg.

Milyen felelőssége van az egyéni vállalkozónak?

Az egyéni vállalkozó a tevékenységéből eredő kötelezettségeiért teljes vagyonával, korlátlanul felel, ezért írja elő a jogszabály, hogy egy magánszemély csak egy egyéni vállalkozást alapíthat, és nem lehet korlátlanul felelős tagja gazdasági társaságnak.

Mit kell tudni a bankszámlanyitásról?

A pénzforgalmi szabályok értelmében az általános forgalmi adó fizetésére kötelezett magánszemélyek, egyéni vállalkozók – ha a jogszabály kivételt nem tesz – kötelesek pénzforgalmukat bankszámlán lebonyolítani. A bankszámlanyitás díja hitelintézetenként változó, általában néhány ezer forint.

A számlanyitás feltétele, hogy a vállalkozó bemutassa a Nemzeti Adó- és Vámhivatalnál történt nyilvántartásba vételéről szóló okirat és az egyéni vállalkozói igazolvány másolatát. Ha az általa végzett tevékenységhez más igazolványra is szükség van, akkor azt is csatolni kell a bankszámlaszerződés aláírásakor.

Az egyéni vállalkozónak legalább egy belföldi pénzforgalmi bankszámlával kell rendelkeznie. Az első pénzforgalmi bankszámlát az adószámának közlésétől számított 15 napon belül kell megnyitni.

Mikor kell bejelentkeznie az egyéni vállalkozónak foglalkoztatóként?

Ha az egyéni vállalkozó másnak munkát ad, akkor foglalkoztatóként a foglalkoztatás kezdetét követő 15 napon belül a nyugdíjbiztosítási és az egészségbiztosítási szervhez köteles bejelentkezni (a nyugdíjbiztosítási igazgatóságokhoz, illetve az egészségbiztosítási pénztárakhoz). A bejelentkezést az erre a célra rendszeresített nyomtatványon lehet megtenni, ezen fel kell tüntetni az egyéni vállalkozó nevét, címét és az általa foglalkoztatottak számát. Az egészségbiztosítási szerv a foglalkoztató számára nyilvántartási számot állapít meg, melyről 30 napon belül értesíti a vállalkozót. A munkaviszonyban történő foglalkoztatást az Állami Foglalkoztatási Szolgálat szervezetébe tartozó Munkaügyi Nyilvántartó Központhoz is be kell jelenteni.

Mikor szűnik meg a vállalkozói tevékenység?

Az egyéni vállalkozói tevékenység gyakorlásának joga megszűnik, ha

1. a vállalkozó úgy dönt, hogy megszünteti azt, és visszaadja vállalkozói igazolványát,
2. az igazolványt a körzetközponti jegyző visszavonja,
3. a vállalkozó meghal vagy elveszti cselekvőképességét (kivéve, ha vállalkozói tevékenységét özvegye vagy örököse; cselekvőképességének elvesztése esetén pedig az egyéni vállalkozó nevében és javára törvényes képviselője folytatja. Az egyéni vállalkozó özvegye, továbbá özvegy hiányában vagy annak egyetértésével örököse, illetve cselekvőképességének elvesztése esetén a törvényes képviselője – ha megfelel a törvényben előírt feltételeknek – a vállalkozó elhalálozása, illetőleg cselekvőképességének elvesztése időpontjától számított három hónapon belül a körzetközponti jegyzőnek történő bejelentés alapján folytathatja a vállalkozást.).

Hogyan szüntethető meg az egyéni vállalkozás?

Az egyéni vállalkozó bármikor dönthet úgy, hogy megszünteti tevékenységét, ekkor vissza kell adnia a vállalkozói igazolványát.

Nem kötött a visszaadás lehetősége adó- és járulékfizetési szempontból sem, de természetesen a vállalkozóként eltöltött időszakra vonatkozó adó-, vám- és járulékfizetési kötelezettségeknek minden esetben eleget kell tenni. Az igazolványt az egyéni vállalkozó székhelye szerinti okmányirodának kell visszaadni. A vállalkozói tevékenység megszüntetésekor az egyéni vállalkozót sem illeték-, sem egyéb díjfizetési kötelezettség nem terheli.

III. Társas vállalkozások

Az alábbiakban a közkereseti társaságra, a betéti társaságra, és a korlátolt felelősségű társaságra vonatkozó legfontosabb tudnivalókra térek rá, mivel ezek a leginkább elterjedtebb társasági formák, és nagy valószínűséggel ezek a társasági formák érinthetnek Benneteket.

A közkereseti és a betéti társaság jellege, fogalma

Mindkét társasági forma személyegyesítő jellegű, vagyis két vagy több tag együttműködése társasági szerződés útján jön létre. Az ilyen társaságok általában alacsony tőkével és kisebb taglétszámmal működő, a szó szoros értelmében vett kisvállalkozások, ahol igen fontos a tagok között az egyetértés, a kölcsönös bizalom.

A közkereseti társaság tagjai arra vállalnak kötelezettséget, hogy korlátlan és egyetemleges felelősségük mellett üzletszerű közös gazdasági tevékenységet folytatnak és az ehhez szükséges vagyoni hozzájárulást a társaság rendelkezésére bocsátják. A közkereseti társaság elnevezést – vagy annak “kkt.” rövidítését – a társaság cégnevében fel kell tüntetni.

A betéti társaság létesítésére irányuló társasági szerződéssel a társaság tagjai üzletszerű, közös gazdasági tevékenység folytatására vállalnak kötelezettséget oly módon, hogy legalább egy tag (beltag) felelőssége a társasági vagyon által nem fedezett kötelezettségeikért korlátlan és a többi beltaggal egyetemleges, míg legalább egy másik tag (kültag) csak a társasági szerződésben vállalt vagyoni betétje szolgáltatására köteles, a társaság kötelezettségeiért azonban – a törvényben meghatározott kivétellel – nem felel. A betéti társaság elnevezést – vagy annak “bt.” rövidítését – a társaság cégnevében fel kell tüntetni.

A betéti társaságra a közkereseti társaságra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni, ha a törvény másként nem rendelkezik.

A közkereseti (és így a betéti) társaság nem kapott ugyan jogi személyiséget, de saját cégneve alatt jogokat szerezhethet és kötelezettséget vállalhat, így tulajdonszerzési, szerződéskötési és perképességgel rendelkezik.

Mi a Kkt. és a Bt. alapításának szabályai?

Gazdasági társaságot általában bármely külföldi és belföldi természetes és jogi személy, illetve jogi személyiség nélküli gazdasági társaság alapíthat.

A közkereseti (betéti) társaság esetében azonban – éppen a korlátlan tagi felelősség miatt – vannak bizonyos korlátozások, illetve kizáró rendelkezések. Ezek a következők:

1. Természetes személy egyidejűleg csak egy közkereseti társaságnak lehet tagja, illetve csak egy betéti társaságnak lehet korlátlanul felelős beltagja.
2. Közkereseti és betéti társaság nem lehet másik közkereseti társaságban tag, illetve betéti társaságban korlátlanul felelős beltag.
3. Kiskorú nem lehet tagja közkereseti társaságnak, továbbá nem lehet beltagja, illetve korlátlanul felelős kültagja betéti társaságnak.

A közkereseti és a betéti társaság alapítása a gazdasági társaságok alapításának általános szabályai szerint történik: az alapítási folyamat első mozzanata a társasági szerződés megkötése.

A közkereseti és a betéti társaság esetén a társasági szerződés a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (a továbbiakban: Ctv.) mellékletét képező szerződésminta megfelelő kitöltésével is elkészíthető. Ez esetben a

társasági szerződés tartalmát kizárólag a kitöltött szerződésmintában foglalt rendelkezések alkotják.

A társasági szerződést közjegyző által készített közokiratba kell foglalni, vagy ügyvéd, illetve az alapító jogtanácsosa ellenjegyzí.

A bejegyzési kérelem előterjesztésének határideje – ha törvény kivételt nem tesz – a létesítı okirat aláírásától, illetve elfogadásától számított 30 nap. Ha a cég alapításához hatósági engedély szükséges, a bejegyzési kérelem előterjesztésének határideje az engedély kézhezvételétıl számított 15 nap. A cégbíróság 50 000 Ft-tól 500 000 Ft-ig terjedı pénzbírsággal sújthatja azt, aki a bejegyzési kérelem előterjesztésének kötelezettségét késedelmesen teljesíti.

A sikeres alapítási folyamat a cégbírósági bejegyzéssel és ennek közzétételével zárul. A cégeljáráásban kötelező a jogi képvisel.

Mit érdemes tudni a tagok vagyoni hozzájárulásairól?

A közkereseti (kkt.) és a betéti társaságnak (bt.) fogalmi eleme a társasági vagyon, amelynek tulajdonosa maga a társaság. Ez a társasági vagyon az alapításkor, a valamennyi tag által kötelezően teljesítendő vagyoni hozzájárulásokból tevődik össze.

A tagok vagyoni hozzájárulása pénzbeli hozzájárulásból, illetve a tagok által a társaság javára szolgáltatott nem pénzbeli hozzájárulásból áll.

A nem pénzbeli hozzájárulás bármilyen vagyoni értékkel rendelkező dolog, szellemi alkotáshoz fűződő vagy egyéb vagyoni értékű jog – ideértve az adós által elismert vagy jogerős bírósági határozaton alapuló követelést is – lehet. A tag munkavégzésre vagy más személyes közreműködésre, illetve szolgáltatás nyújtására irányuló kötelezettségvállalását nem pénzbeli hozzájárulásként figyelembe venni nem lehet.

Nincs törvényi előírás arra, mikor kell a vagyoni hozzájárulást rendelkezésre bocsátani, így erről a tagok szabadon állapodhatnak meg. A társasági szerződésben azonban erről mindenképpen rendelkezni kell, mert a vagyoni hozzájárulás rendelkezésre bocsátása idejének a meghatározása kötelező minimális szerződési tartalom.

A nyereség felosztása és a veszteség viselése

Ha a társasági szerződés eltérően nem rendelkezik, a nyereség és a veszteség a tagok között a vagyoni hozzájárulásuk arányában oszlik meg. Semmis az a megállapodás, amely valamely tagot a nyereségből vagy a veszteség viseléséből kizár.

Milyen előírások vonatkoznak a személyes közreműködésre?

A közkereseti (vagy betéti) társaságokra jellemző, hogy a tagok személyes közreműködéssel is részt vesznek a társaság tevékenységében, ez az úgynevezett személyes közreműködés egy törvény által biztosított lehetőség. Nem minősül személyes közreműködésnek az üzletvezetés és a képvisel ellátása, valamint a munkaviszonyban, illetve polgári jogi szerződés alapján

történő munkavégzés. Annak nincs akadálya, hogy a kkt. vagy a bt. tagja bizonyos tevékenységeket személyes közreműködésként végezzen, míg – ezzel egyidejűleg – más tevékenységek ellátására megbízási szerződést kössön, vagy munkaviszonyt létesítsen a társasággal.

A tagot személyes közreműködéséért – a társasági szerződés rendelkezése vagy a többi taggal való külön megállapodás alapján – díjazás illelheti meg.

Mi az a tagok gyűlése?

A közkereseti társaság és a betéti társaság legfőbb szerve a tagok gyűlése, amelynek tevékenységében való részvétel lehetőségét valamennyi tag számára biztosítani kell.

A tagok gyűlése határoz a társaság mindazon ügyében, amelyet törvény vagy a társasági szerződés a társaság legfőbb szervének a hatáskörébe utal. A tagok háromnegyedes szótöbbséggel meghozott határozattal bármely kérdés eldöntését a tagok gyűlése hatáskörébe utalhatják.

A tagok gyűlése hatáskörébe tartozó kérdésekben a tagok ülés tartása nélkül írásbeli vagy más bizonyítható módon történő szavazás útján is határozhatnak, kivéve, ha bármely tag az ülés megtartását igényli. A társasági szerződés az ülés tartása nélküli határozathozatal lehetőségét kizárhatja.

A határozathozatal során valamennyi tagnak azonos mértékű szavazata van. A társasági szerződés ettől eltérően rendelkezhet, de legalább egy szavazat minden tagot megillet.

Főszabályként a tagok gyűlése a leadható összes szavazatszámhoz viszonyított szótöbbséggel hozza meg határozatát. A társasági szerződés ettől eltérő rendelkezése semmis. A határozathozatal egyszerű szótöbbséggel történik, kivéve az üzletvezetési és képviseleti jog megvonása esetében, mert ott háromnegyedes szótöbbséggel hozott határozat szükséges.

Valamennyi tag egyhangú szavazatával meghozott határozat kell:

- a társasági szerződés módosításához (kivéve, ha a cégnévben, székhelyben, telephelyben, fióktelepben történik változás, mert ahhoz elegendő egyszerű szótöbbség), valamint
- a társaság átalakulásának és jogutód nélküli megszűnésének az elhatározásához.

Mit jelent az üzletvezetés?

A közkereseti (vagy betéti) társaság ügyvezetésére, a társasági ügyek vitelére az “üzletvezetés” kifejezést használjuk. Az üzletvezetés kizárólag a tagok egymás közötti belső viszonyában értelmezhető fogalom, ami lényegében nem jelent mást, mint jogkört a társaság operatív vezetésére, a társaság belső ügyeiben való döntéshozatalra.

Az üzletvezetés körébe tartozik minden, a társaság szokásos üzleti tevékenységébe tartozó kérdés eldöntése, ha csak azt a törvény, vagy társasági szerződés nem utalja a társaság legfőbb szervének a hatáskörébe. A társasági döntéseknek tehát két csoportja van: vannak olyan kérdések, amelyekről csak a tagok összessége dönthet, míg minden más kérdésről az üzletvezetés körében lehet határozni.

Ha a társasági szerződés eltérően nem rendelkezik, a társaság üzletvezetésére mindegyik tag időbeli korlátozás nélkül jogosult. A társasági szerződésben a tagok az üzletvezetéssel egy vagy több tagot is megbízhatnak; ebben az esetben a többi tag üzletvezetésre nem jogosult.

A társaság jogi személy tagja az üzletvezetést az általa kijelölt természetes személy útján látja el. Ilyen esetben a vezető tisztségviselőkre vonatkozó személyi előírásokat a jogi személy tag képviselőjére kell alkalmazni.

Az üzletvezetés körébe tartozik mindazon kérdések eldöntése, amelyekről nem a tagok gyűlése jogosult határozni.

Az üzletvezetésre jogosult tagok mindegyike önállóan járhat el. Az üzletvezetésre jogosult tag a másik ilyen tag tervezett vagy már megtett intézkedése ellen tiltakozhat. Ebben az esetben a tagok gyűlése jogosult az intézkedés felülbírálatára. A még meg nem tett intézkedés – a halaszthatatlan intézkedés kivételével – mindaddig nem tehető meg, amíg arról a tagok gyűlése nem határoz.

A társasági szerződés úgy is rendelkezhet, hogy több üzletvezetésre jogosult tag csak együttesen járhat el. Egyetértés hiányában bármelyikük jogosult az adott kérdésben a tagok gyűlésének a döntését kérni. A halaszthatatlan intézkedéseket azonban az üzletvezetésre jogosult tagok önállóan is megtehetik. Az ilyen intézkedésről a többi üzletvezetésre jogosult tagot haladéktalanul tájékoztatni kell.

A társaság törvényes képviselői az üzletvezetésre jogosult tagok, akik a társasági szerződésben foglaltaknak megfelelően gyakorolják a cégjegyzési jogukat.

Betéti társaság esetén üzletvezetésre főszabályként a beltág jogosult. A kültag a társaság üzletvezetésére kizárólag akkor jogosult, ha:

- a társasági szerződés ezt tartalmazza, illetve ha
- a társaságnak nem maradt üzletvezetésre és képviseletre jogosult tagja, és annak bejelentéséig, illetve a jogvesztő határidő eredménytelen eltelte esetén (ami 6 hónap) a végelszámoló kijelöléséig a kültagot is a társaság üzletvezetésére és képviseletére jogosultnak kell tekinteni.

A tagok gyűlése tevékenységében a kültag is részt vesz.

Ha a betéti társaságnak csak egyetlen olyan tagja van, aki elláthatja az üzletvezetést és a képviseletet, akkor ő erre – ha a társasági szerződés eltérően nem rendelkezik – időbeli korlátozás nélkül jogosult.

Hogyan alakulnak a képviseleti jogra vonatkozó szabályok?

A **kkt.** törvényes képviselői az üzletvezetésre jogosult tagok, akik a társasági szerződésben foglaltaknak megfelelően gyakorolják a cégjegyzési jogukat.

Bt. esetén képviseleti (cégjegyzési) joga a beltagnak van. Főszabályként a kültag nem csak a betéti társaság üzletvezetésére, hanem képviseletére sem jogosult.

A kültag a társaság képviselőjére kizárólag akkor jogosult, ha:

1. a társasági szerződés ezt tartalmazza, illetve ha
2. a szervezeti képviselő, illetve a tagok gyűlése a kültag részére képviselőre (cégjegyzésre) meghatalmazást ad;
3. a társaságnak nem maradt üzletvezetésre és képviselőre jogosult tagja, és annak bejelentéséig, illetve a jogvesztő határidő eredménytelen eltelte esetén (ami 6 hónap) a végelszámoló kijelöléséig a kültagot is a társaság üzletvezetésére és képviselőjére jogosultnak kell tekinteni.

Mit érdemes tudni a társaság és a tagok felelősségéről?

A társaság kötelezettségeiért elsősorban a társaság felel vagyonával. A társasági vagyont éppen azért kötelező létrehozni, hogy megfelelő alapot teremtsen a társaság működéséhez, hogy a társaság kötelezettségeinek fedezetül szolgáljon.

Amennyiben a társasági vagyon a követelést nem fedezi, a társaság kötelezettségeiért a kkt. tagjai (bt. esetén a beltágjai) saját vagyonukkal korlátlanul és egyetemlegesen felelnek. A kkt. tagjainak (bt. beltágjainak) felelőssége tehát csak mögöttes, vagyis csak akkor áll be, ha a társasági vagyon nem volt elegendő a követelés kielégítésére. Ha viszont sor kerül a kkt. tagok (bt. beltágok) helytállására is, akkor felelősségük korlátlan, vagyis a teljes magánvagyonukra is kiterjedő és egyetemleges (bt.-nél, ha több beltág van), vagyis bármelyikükkel szemben az egész követelés érvényesíthető.

A betéti társaság kültagja csak a társasági szerződésben vállalt vagyoni betétje szolgáltatására köteles, a társaság kötelezettségeiért azonban –meghatározott kivétellel – nem felel. Ha tehát a kültag betétjét a társasági tartozások felemésztik, őt sem újabb befizetésre, sem a társasági tartozások kiegyenlítésére nem lehet kötelezni.

A törvény szerint a társaságba újonnan belépő kkt. tag (bt. beltág) is a többi taggal azonos módon, tehát korlátlanul és egyetemlegesen lesz felelős a belépése előtt keletkezett társasági kötelezettségekért.

A társaságtól megváló tag a tagsági jogviszonya megszűnésétől számított öt évig ugyanúgy felel a társaságnak harmadik személlyel szemben fennálló, a tagsági jogviszonya megszűnése előtt keletkezett tartozásáért, mint ahogy a tagsági jogviszonya fennállta alatt felelt.

Az a kültag, aki korábban a társaság beltágja volt, a beltági minősége megszűnésétől számított ötéves jogvesztő határidőn belül felel a társaság harmadik személlyel szemben fennálló olyan tartozásáért, amely e változás előtt keletkezett.

Mik a Kkt. és a Bt. megszűnésének szabályai?

A közkereseti (kkt.) és a betéti társaság (bt.) vagy jogutódlással (ez az átalakulás) vagy jogutód nélkül szűnik meg.

A társaság jogutód nélküli, valamint jogutódlással (átalakulással) történő megszűnésének az elhatározásához a tagok gyűlésének, tehát a társaság valamennyi tagjának az egyhangú határozata szükséges. Mivel a társaság valamennyi tag konszenzusával jött létre, nyilvánvaló

hogy nemcsak az így megkötött társasági szerződés módosítása, hanem a társaság megszüntetésének az elhatározása is csak a tagok egyhangú döntésén alapulhat.

A **közkereseti társaság** jogutód nélküli megszűnésére a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (Gt.) általános részében felsorolt okokból kerülhet sor. Megszűnésének speciális oka, ha tagjainak száma egy főre csökken. A törvény megengedi, hogy a társaság 6 hónapon át egy taggal is működjön.

A **betéti társaság** is a Gt.-ben taxatívén felsorolt esetekben szűnik meg, de ennél a társaságnál a jogalkotó további két speciális esetet is szabályozott. Mindkettő a betéti társaságnak a beltágok és kültagok megkülönböztetésében rejlő jellegzetességével függ össze. Ezért abban a két speciális esetben, amikor a társaságból valamennyi beltág, illetve valamennyi kültag kiválik, a betéti társaság megszűnik. Azonban mindkét esetben van lehetőség arra, hogy a beltág(ok) nélkül maradt kültag(ok), illetve a kültag(ok) nélkül a beltág(ok) 6 hónapos határidővel elhatározhassák a társaság továbbvitelét új tag beléptetésével.

A beltág nélkül maradt kültagok vagy a kültag nélkül maradt beltágok a cég közkereseti társaságként való továbbvitelét is elhatározhatják, melyhez a tagok gyűlésének egyhangú határozatával lehetséges, mivel szerződésmódosításnak minősül.

Mi a korlátolt felelősségű társaság?

A korlátolt felelősségű társaság jogi személyiséggel rendelkező gazdasági társaság, amely előre meghatározott összegű törzsbetétekből álló törzstőkével (jegyzett tőkével) alakul.

A társaság tagjai kizárólag a társasági szerződésben rögzített törzsbetéteik szolgáltatására és az esetleg megállapított egyéb vagyoni hozzájárulás (mellékszolgáltatás) teljesítésére kötelesek. A társaság vagyona által nem fedezett tartozásokért – a törvényben meghatározott kivétellel – a tagokat nem terheli felelősség.

Mekkora törzstőkével alapítható kft.?

A törzstőke a tagok törzsbetéteinek összességéből áll. A törzsbetét a tagok vagyoni hozzájárulása, amely pénzbeli betétből, illetve nem pénzbeli betétből (apport) tevődik össze.

A nem pénzbeli hozzájárulás bármilyen vagyoni értékkel rendelkező dolog, szellemi alkotáshoz fűződő vagy egyéb vagyoni értékű jog – ideértve az adós által elismert vagy jogerős bírósági határozaton alapuló követelést is – lehet. A tag munkavégzésre vagy más személyes közreműködésre, illetve szolgáltatás nyújtására irányuló kötelezettségvállalását nem pénzbeli hozzájárulásként figyelembe venni nem lehet.

Mekkora összeg lehet a tagok hozzájárulása?

A tagok törzsbetétei különböző mértékűek lehetnek, az egyes törzsbetétek nagysága azonban nem lehet kisebb százezer forintnál. A törzsbetétnek forintban kifejezettnek és tízezerrel maradék nélkül oszthatónak kell lennie.

A kft. törzstőkéje ötszázezer forintnál kevesebb nem lehet. A társaság bejegyzésére csak azután kerülhet sor, ha a bejegyzési kérelem benyújtásáig minden egyes pénzbeli hozzájárulásnak legalább a felét a társaság számlájára befizették. Ha a pénzbeli

hozzjárulások teljes összegét a társaság alapításakor nem fizették be, a fennmaradó összegek befizetésének módját és esedékességét a társasági szerződésben kell meghatározni. A társaság cégbejegyzésétől számított egy éven belül valamennyi pénzbeli hozzájárulást be kell fizetni.

A nem pénzbeli hozzájárulást a társasági szerződésben szabályozott időben és módon kell a társaság rendelkezésére bocsátani. Ha alapításkor a nem pénzbeli hozzájárulás értéke eléri a törzstőke felét, akkor ezt alapításkor teljes egészében a társaság rendelkezésére kell bocsátani. Ha a nem pénzbeli hozzájárulást a társaság alapításakor nem bocsátották teljes egészében a társaság rendelkezésére, akkor ezt a társaság cégbejegyzésétől számított három éven belül teljesíteni kell.

Hogyan történik egy gazdasági társaság bejegyzése?

A gazdasági társaság alapítását a társasági szerződés megkötésétől (aláírásától) számított harminc napon belül – bejegyzés és közzététel végett – be kell jelenteni a székhely szerint illetékes megyei (fővárosi) cégbíróságnak. Ezt a határidőt érdemes betartani, mert a cégbíróság 50 000 forinttól 500 000 forintig terjedő pénzbírsággal sújthatja azt a személyt, aki ezt elmulasztja.

Ha a társaság létrejöttéhez – a tevékenysége folytán – alapítási engedély szükséges, a cégbírósági bejelentést az engedély kézhezvételétől számított tizenöt napon belül kell teljesíteni. A gazdasági társaság a cégjegyzékbe való bejegyzéssel, a bejegyzés napjával jön létre, addig előtársaságként működhet. A cégbejegyzési eljárásban a jogi képviselő kötelező.

A cégbejegyzésre irányuló kérelmet a cég székhelye szerint illetékes cégbíróság részére a cégformának megfelelő, a jogi képviselő által aláírt elektronikus nyomtatványon kell – e törvényben meghatározott módon és a mellékletekkel együtt – előterjeszteni.

A kérelemnek tartalmaznia kell az adott cégformára vonatkozóan törvényben meghatározott adatokat, kivéve azokat, amelyeket a cégbíróság hivatalból jegyez be a cégjegyzékbe.

Mit kell csatolni általában a cég bejegyzési kéreleméhez?

A cégbejegyzés iránti kérelemhez mellékletként csatolni kell:

1. a társasági szerződést,
2. hatósági engedélyt, ha engedélyköteles tevékenységet kíván folytatni a társaság;
3. amennyiben a cég névfoglalással élt a névfoglalást elrendelő végzés másolatát;
4. a székhelyül, telephelyül, fióktelepül szolgáló ingatlan használatára feljogosító okiratot;
5. ha külön jogszabály előírja külföldi cég vagy más szervezet tagsága esetén a külföldi cég három hónapnál nem régebbi cégkivonatát és annak magyar nyelvű hiteles fordítását, illetve annak hiteles fordításban történő igazolását, hogy a céget vagy más szervezetet a hazai joga szerint nyilvántartásba vették, illetve az az okiratot, amelyből képviselőjének a képviseletre való jogosultsága megállapítható;
6. a külföldi személy magyarországi kézbesítési megbízottjának a megbízására, illetve a megbízás elfogadására vonatkozó teljes bizonyító erejű magánokiratot vagy közokiratot;
7. a vezető tisztségviselők, felügyelőbizottsági (ellenőrző bizottsági) tagok, a könyvvizsgáló, illetve a szövetkezet, az erdőbirtokossági társulat, a vízgazdálkodási

társulat tisztségviselőinek a megválasztást elfogadó, az összeférhetlenségre is kiterjedő nyilatkozatát, a közkereseti társaság és a betéti társaság vezető tisztségviselőinek kivételével, ha a képviselőt valamennyi tag ellátja, valamint a megválasztásának időtartamát tartalmazó okiratot,

8. elektronikus aláírás esetében az elektronikus címpéldány tanúsítványa
9. ha a könyvvizsgáló szervezet, a könyvvizsgálatot ellátó személynek a megválasztást elfogadó, az összeférhetlenségre is kiterjedő nyilatkozatát;
10. ingatlan nem pénzbeli hozzájárulásként történő szolgáltatása esetén az ingatlan – három hónapnál nem régebbi tulajdoni lapját, melyből az ingatlannal való rendelkezés jogcíme legalább széljegy formájában megállapítható; a tulajdoni lapon a következő bejegyzésre váró széljegy jogosultjaként csak a nem pénzbeli hozzájárulást szolgáló személy vagy szervezet szerepelhet;
11. a jogszabályban meghatározott mértékű illeték és közzétételi költségtérítés megfizetésének igazolását;
12. a jogi képviselő meghatalmazását, illetve képviselői jogának igazolását;
13. az adószám megállapításához szükséges, az általános forgalmi adó alanyának az adóköteles tevékenysége megkezdésének bejelentésével összefüggő nyilatkozatot).

Ezen túlmenően kifejezetten korlátolt felelősségű társaság esetén csatolni kell:

1. a tagjegyzéket, közös tulajdonú törzsbetét esetében a résztulajdonosok és a képviselőjük feltüntetésével;
2. a vagyoni hozzájárulással kapcsolatban:
3.
 - o hitelintézet igazolása a pénzbeli hozzájárulás befizetéséről vagy ügyvéd által ellenjegyzett vagy közjegyző által közokiratba foglalt ügyvezetői nyilatkozat a pénzbeli hozzájárulásnak a társaság rendelkezésére bocsátásáról, illetve bejegyzett társaság esetében a létesítő okiratban (a legfőbb szerv határozatában) meghatározottak szerint történő befizetésről szóló igazolás,
 - o ügyvezetői nyilatkozat a nem pénzbeli hozzájárulás rendelkezésre bocsátásáról a tagoknak a nem pénzbeli hozzájárulás értékelésére vonatkozó nyilatkozatával együtt.

A cégbejegyzési kérelem elektronikus úton történő benyújtása

A cég bejegyzése (változásbejegyzése) iránti kérelmet elektronikus úton kell benyújtani. A cégbírósághoz elektronikus úton benyújtott kérelmek érkezéséről törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén a cégbíróság elektronikus tanúsítványt, illetve változásbejegyzési kérelem esetében igazolást küld a jogi képviselőnek. A cégbejegyzési (változásbejegyzési) eljárás során az elektronikus úton küldött okiratokat minősített elektronikus aláírással és időbélyegzővel kell ellátni, oly módon, hogy az időbélyegző alapján a minősített elektronikus aláírás használatára való jogosultság – okirat aláírásának időpontjában való – fennállása megállapítható legyen.

A jogi képviselő feladata az általa készített okiratok mellett a cégbejegyzési kérelem mellékletét képező, nem általa készített okiratok (pl. tulajdoni lap másolata, hatósági engedély, a hitelintézet igazolása a pénzbetétek befizetéséről) elektronikus okirati formába történő átalakítása is.

A jogi képviselő az eredetileg nem elektronikus formában készült okiratok megőrzéséről gondoskodik. A jogi képviselő köteles a papíralapú okiratot a cégbíróság felhívására bemutatni az elektronikus okirattal való egyezőség megállapítása érdekében, ha e tekintetben a cégbíróságnak alapos kétsége merül fel.

A bejegyzési kérelmet és annak mellékleteit a jogi képviselő elektronikus okirat formájában, elektronikus úton a Cégszolgálathoz küldi meg. A bejegyzési kérelem benyújtására vonatkozó határidők szempontjából a Cégszolgálathoz érkezés időpontja irányadó.

Az eljárási illetéket és a közzétételi költségterítést elektronikus úton kell megfizetni a bejegyzési kérelem benyújtását megelőzően, a Cégszolgálat honlapjáról letöltött illeték, valamint költségterítési igazonyosító szám feltüntetésével. Az igazolásokat a bejegyzési kérelemhez mellékelni kell.

A céginformációs szolgálat az elektronikus okiratot informatikai szempontból (így az elektronikus aláírás hitelessége, az adatok sértetlensége, az időbélyegző dátuma és hitelessége, az elektronikus okirat formátuma tekintetében) megvizsgálja. Ha a bejegyzési kérelem informatikai szempontból szabályszerűen került benyújtásra, a céginformációs szolgálat haladéktalanul továbbítja az illetékes cégbírósághoz.

A céginformációs szolgálat a kérelem megérkezéséről, és arról, hogy azt továbbította a cégbírósághoz, a kérelem cégbírósághoz való sikeres továbbításával egyidejűleg elektronikus igazolást küld a jogi képviselőnek. A céginformációs szolgálat abban az esetben is igazolást küld a jogi képviselő számára, amennyiben az iratokat nem továbbítja a cégbíróság számára.

Ha a céginformációs szolgálatnál, illetve a kormányzati portálnál felmerült üzemzavar akadályozta a kérelem határidőben történő benyújtását, erre hivatkozással – a jogvesztő határidő esetét is ideértve – akkor is van helye igazolásnak, ha azt egyébként törvény kizárja.

A cégbíróságra vonatkozó ügyintézési határidő az azt követő első munkanapon kezdődik, amikor a céginformációs szolgáltató az informatikai szempontból szabályszerű bejegyzési kérelem a cégbírósághoz megérkezik. A cégbíróság tanúsítványt, illetve elektronikus igazolást csak az informatikai szempontból szabályszerűen érkezett kérelem alapján ad ki.

A cégbíróság a jogi képviselővel elektronikus úton közli a bejegyzési eljárás során hozott végzéseket. Az elektronikus úton közölt végzést a jogi képviselő minősített elektronikus aláírással és időbélyegzővel ellátott visszaigazolásában megjelölt időpontban kell kézbesítettnek tekinteni. Ha a cégbíróság 3 munkanapon belül nem kap visszaigazolást a jogi képviselőtől, a végzést a cégbíróság írásban is megküldi.

Milyen költségei vannak a cégbejegyzésnek?

A cégbejegyzéssel kapcsolatban felmerülő költségek felsorolása:

1. társasági szerződés elkészítésének, ügyvédi ellenjegyzésének, cégeljárásban való jogi képviseletnek a díja (kizárólag a felek megállapodásától függ);
2. a hiteles cégáírási nyilatkozat (aláírási címpéldány), vagy ügyvéd által elkészített aláírásminta díja;
3. ingatlanapport esetén, illetve székhelyhasználati igazolására a hiteles tulajdoni lap díja,

4. külföldi cégkivonat magyar nyelvű fordításának az Országos Fordító és Fordításhitelesítő Iroda által végzett hitelesítéséért oldalanként 300 forint illetéket kell fizetni;
5. a társaság tagjai minden egyes pénzbeli betét legalább felét kötelesek a társaság javára befizetni;
6. a cégbejegyzési eljárás illetéke
7. közzétételi díj

IV. Végezetül néhány gyakorlati felvetés, melyen érdemes gondolkodni, mielőtt belevágsz a saját vállalkozásodba.

Manapság bárki lehet vállalkozó, egyedülálló személy, jogi személy vagy bárki, aki megfelelő tőkével rendelkezik. De itt kezdődik a gond. Milyen tőkével induljunk neki egy vállalkozásnak, egy befektetésnek?

Sokan bankkölcsönt vesznek fel erre a célra. Ha nincs más megoldás és megvannak a feltételek, akkor kapunk is kölcsönt az adott vállalkozás létrehozására. Bár napjainkban óvatosnak kell lenni bankkölcsön felvétele esetén. Egy az, hogy nem tudhatjuk biztosan, hogy a cégünknek lesz-e elég profitja ahhoz, hogy vissza tudjuk fizetni a bankkölcsönt. Másrészt most igencsak megnehezítették a bankkölcsön felvételeinek feltételeit. Harmadrészt, ha a cégünk csődöt mond, nagy problémáink adódhatnak, mint eladósodás és így tovább. Ezért bár a legegyszerűbb lehetőségnek tűnik, de mégsem az. Biztos vagyok azonban abban is, hogy bármennyiszer is halljuk azt, hogy a semmiből teremtett valaki vagyont, eresszük el a fülünk mellett. Semmiből semmi sem keletkezik. Mindennek kell, hogy legyen alapja. Az megint másik dolog, hogy kevésből teremtett vagyont, vagy hogy tehetségből. Úgy már hihető. De tanuljuk meg, hogy a nulláról, nulla tőkével és nulla tehetséggel nem érdemes belekezdeni egy vállalkozásba.

Egy sikeres vállalkozás elindításához egy sikeres ember is szükséges. Magyarul kell, hogy legyenek „adottságai” mint például: kezdeményezés, nyereségvágy, önbizalom, kudarc tolerancia, csapatszellem, probléma megoldási készség és így tovább.

Az üzleti vállalkozások alapja a „józan ész”. Az emberek általában olyasmivel foglalkoznak, amihez értenek. A munkájukat pénzre váltják, majd megveszik a számukra szükséges javakat. Egy személyes vállalkozásban az ember egyedül felel az üzletért, és a jövedelemadó kifizetése után az övé a nyereség. Az adóhatóságok kivételével senkinek sem kell felfednünk pénzügyeinket, és az előbb említett intézmények is bizalmasan kezelik azokat. Az egyszemélyes vállalkozásnak vannak azonban hátrányai is. Egyedül felelünk adóságainkkal, és törlesztésükkel, tehát végül is az összes felelősség ránk hárul. Ezért egy jó megoldás a társulás. Így egy partnerrel közösen feleltek az adósságokért, na és a tőke is közös. Vagy pedig csendestársat fogadunk. Ez abban áll, hogy a társ befektet a mi vállalkozásunkba és megbízik a mi tudásunkban, képességeinkben. A profiton pedig természetesen osztozni kell. Végeredményben tehát mindennek van előnye és hátránya. Ha egyedül tartjuk kordában cégünket, rajtunk a felelősség. Ha társulunk könnyebb viszont a profiton is osztozni kell. Mindenki tegyen hát belátása, képességei és anyagi helyzete szerint. Még egy fontos tanács:

A gazdasági válság ideje alatt csak abban az esetben próbálkozzunk cégalapítással, ha jelentős tőkével rendelkezünk, vagy ha annak a dolognak, amibe befektetünk, biztos piaca van.

Remélem, hogy a vállalkozással kapcsolatos minden fontos részletről sikerült tájékoztatást adni. Célom nem pusztán az esetleg száraznak tűnő jogszabályi rendelkezések ismertetése volt, hanem a vállalkozás gyakorlati oldalról való „életszagú” megközelítése. Ezeket majd Ti is tapasztalni fogtok, amennyiben saját vállalkozásba fogtok, melyhez kívánok sok sikert, kitartást, és minél több profitot!

Ha kérdések merülne fel a vállalkozási joggal kapcsolatban, vagy más hallgatói jogviszonnyal kapcsolatos gondotok van, továbbá bármilyen más jogi kérdésetek van polgári-, gazdasági-, szerzői jog, vagy netán büntetőjog területén, bátran keress meg az alábbi helyszínen és időpontban:

Minden héten kedden 12.30-13.30 között a BME VIK HÖK Irodáján (Schönherz Kollégium épülete), valamint 14.00-15.00 között a BME Építésmérnöki Kar HÖK Irodáján, vagy a jogsegely@hksz.eszhok.bme.hu, jogsegely@vik-hk.bme.hu e-mail címeken, illetve halaszthatatlan ügyben a 06-70-275-1014-es telefonszámon.

Dr. Haskó Imre

ügyvéd